

kan blive valgt paa dette Program. Jeg ønsker paa kunstig Maade at fordyre Brødet. — Saa have vi Bygget. Det gode Byg sælger man, og det billige Byg køber man. Størsteparten af; ja vel sagtens den hele store Masse Byg, som nu for Tiden indføres her til Landet, er billig Byg, som bruges til Foder. At det paa nogen Maade skulde være i Landbrugets Interesse, at man fordyrede et af dets Foderstoffer, uden at man samtidig skaffede det en Øremere for det Byg, det sælger til Udlandet, kan jeg ikke se. — Saa er der endelig Havren tilbage, og det kan jo være, at man ved at lægge Told paa Havre kunde beskatte Byerne og dem, der holde Heste, uden at have Jord til at avle Havre paa, til Fordel for Landbruget. Men jeg tror, det vil være saa lidt, at det, set fra Landbrugets Standpunkt, ikke er værd at rejse sig for. — De gamle Spørgsmaal om Told paa Kød og Heste skal jeg ikke komme nærmere ind paa, i alt Fald ikke ved denne Lejlighed, — vi ville jo sandsynligvis faa det at trækkes med, efter at Sagen har været i Udvalg. — Jeg skal kun sige ganske i Almindelighed derom, at jeg tror, det vilde være gavnligt, om man altid holdt sig det for Øje, at det nytter ikke at lægge Told paa en Vare, hvoraf man sælger mere, end man køber.

Forslaget, saaledes som det foreligger fra det andet Ting, og som det nu er forelagt af den højtærede Minister, er, som det er blevet fremhævet, et Kompromisforslag. Jeg er noget tilbøjelig til at tro, at man fra det andet Tings Side ikke vilde være gaaet saa vidt i Indrømmelser, som man er gaaet, dersom man ikke paa det Tidspunkt, da Forhandlingerne fandt Sted, havde haft et i det mindste svagt Haab om, at denne Sag kunde gennemføres i forrige Samling. Før Sagen forelaa Folketinget til endelig Afgørelse, var Stillingen klar nok, da saa man, at dette ikke kunde lade sig gøre, men allerede paa et noget tidligere Standpunkt havde Forhandlingerne i Udvalget jo fundet Sted, og de gensidige Indrømmelser vare gjorte. Jeg erkender, at der er gjort meget væsentlige Indrømmelser og ikke mindst fra den Side, hvortil jeg hører og altid har hørt i Toldspørgsmaalet. Jeg erkender ogsaa, at de Virkninger over for Forbrugerne, som maa antages at ville blive en Følge af en stor Del af disse Nedsættelser, navnlig dem, som gælde Beskyttelsestolden, ville i mange Tilfælde kun blive ringe; men jeg tror, at det dog er rigtigt, at man til det yderste har holdt paa at faa Satserne

regulerede nedad, ikke blot af den Grund, at Satserne selvfølgelig ere for høje — eller i alt Fald forholdsvis langt højere — nu, end de vare for 30 Aar siden; da Toldloven blev given, paa Grund af Vareprisernes store Nedgang — men ogsaa af den Grund, at jeg endnu ikke har opgivet den gode gamle Opfattelse, som gaar ud paa, at Beskyttelsestolden er et Onde, om end til sine Tider et nødvendigt Onde, og at man efterhaanden med smaa Skridt maa se at komme bort fra den og kun opretholde den Industri i Landet, som har naturlige Betingelser for at leve og ikke behøver kunstig Understøttelse. Det Skridt, der gøres i den Retning her, er meget lille, og jeg tror oprigtig talt, at det høje Ting gjorde vel i at anerkende den Moderation, som har gjort sig gældende fra det andet Tings Side; acceptere den i alt væsentligt og derved bidrage til, at vi endelig faa en Løsning af dette Spørgsmaal i Stedet for at holde det fremdeles svævende baade over vort eget og Industriens Hoved, stadig stillende Krav paa en Løsning; thi det er jo klart — som det ogsaa blev fremhævet baade i Fjor og i Aar her — at denne Sag dør ikke, den vil stadig holdes i Live. Naar jeg mener, at man skulde nøjes med disse smaa Fremskridt — jeg ser her bort fra Finanstoldsatserne, jeg tænker i dette Øjeblik kun paa Beskyttelsessatserne — disse smaa Afrundinger nedad — for andet er det i Virkeligheden ikke — ligger det i, at jeg tror, at det for Øjeblikket vil være vanskeligt at opnaa meget. Selv om jeg ikke anerkender den Sætning, at ligesom de gøre i andre Lande, skulle vi ogsaa gøre hos os, fordi de ere lige saa kloge som eller klogere end vi, erkender jeg paa den anden Side, at saaledes som Vinden blæser for Tiden over den største Del af Verden i Toldspørgsmaalet, kan man ikke vente her at gøre radikale Skridt, der gaa i modsat Retning af den, hvori Vinden blæser. Derfor tror jeg, det vilde være en Lykke, dersom man fra alle Sider kunde slaa af paa sine gamle Fordringer og se at enes om at gennemføre dette Kompromis, saa utilfredsstillende, som det for Resten i og for sig baade fra det ene og fra det andet Standpunkt kan være.

Den finansielle Balance skal jeg ikke her ved denne Lejlighed komme ind paa. Det blev jo stærkt fremhævet af det ærede Medlem, som talte først, og som er vant til at føre et stort Ord i dette Ting, at Fordringerne fra Landstingets Side vare og maatte være de gamle. Ingen væsentlig Nedsættelse i Statens Indtægter og den